

DIN NOU DESPRE TRAFICUL DE PERSOANE

Anghel STOICA*

ABSTRACT: *One of the major problems of the last decade, at a national and international level, is the trafficking in human beings which is often linked to the illegal immigration, and is constantly growing. The trafficking in human beings is a serious crime which harms the human rights, with deep economical and social immixtures, due to the difficulty in controlling this phenomenon. The trafficking in human beings, mainly affects young women who are sexual exploited but over the last few years has been redirected towards vulnerable men and young boys who are subject to labour exploitation or forced to commit crimes or beg in the benefit of the traffickers.*

KEYWORDS: *trafficking in human beings, illegal migration, the fundamental human rights*

JEL CLASSIFICATION: *K 14*

1. TRAFICUL DE PERSOANE, UN FENOMEN ÎN PERMANENTĂ ACTUALITATE

Asociat și cu denumirea de sclavie modernă, traficul de persoane reprezintă o amenințare pentru libertatea, integritatea fizică și psihică și pentru viața celor care sunt victimizați în această formă de criminalitate ce produce în lume milioane de drame omenești. Oricât de paradoxală pare pentru mileniul al treilea alăturarea celor doi termeni „trafic” și „ființe umane”, ea este reală, astfel încât în întreaga lume sunt ființe umane reduse la condiția de marfă, vândute și revândute ca simple obiecte și exploatate în forme care reamintesc de comerțul cu sclavi¹.

Traficul de persoane este mai mult decât o problemă ocazională sau periodică, este un fenomen dinamic ale cărui efecte negative se repercutează la nivel social, devenind o problemă națională și internațională, demonstrând încălcarea profundă a drepturilor fundamentale ale omului

Statisticile arată că traficul de persoane reprezintă una din cele mai „profitabile” infracțiuni, după traficul de arme și cel cu droguri. Fenomenul este recunoscut ca una dintre cele mai grave forme ale criminalității organizate, cu factori multipli care o

* Ph.D. candidate, “Al. I. Cuza” Police Academy of București, ROMANIA.

¹ I. LASCU - „Incrimnări privind traficul de persoane”, Revista de drept penal nr. 3/2002;

încurajează și, de asemenea, cu efecte negative la nivelul individului sau al societății, fiind strâns legat de situația socio-economică complexă a țărilor de origine, dar și de existența unei „piețe” (cereri) în țările de destinație. Grupările criminale încearcă să obțină maximum de profit din ceea ce ei consideră a fi bunul lor, dar care afectează sănătatea, bunăstarea și securitatea persoanelor.

Femeile, categoria de persoane cel mai des afectată de acest fenomen, sunt recrutate printr-o varietate de modalități și exploatate pe piața prostituției sau a muncii la negru. Chiar dacă unele femei cunosc și acceptă că urmează să se prostitueze, ele trebuie totuși considerate victime ale traficului întrucât în toate cazurile sunt victime ale înșelăciunii din partea proxeneților care le induc în eroare cu privire la condițiile activității pe care o vor desfășura.

Din ce în ce mai frecvent însă victimele acțiunilor de trafic sunt minori, fără apărare, fără discernământ, rocolați pe stradă, încredințați uneori traficantilor de proprii părinți sau de alte categorii de ocrotitori, transportați în țări unde sunt determinați să cerșească sau să comită infracțiunii, să se prostitueze sau să pozeze pentru amatorii de pornografie infantilă etc. o amenințare pentru libertatea, integritatea fizică, psihică și viața celor care îi cad pradă.

Sunt și alte categorii de persoane potențiale victime ale traficului de persoane printre acestea se numără și persoanele cu handicap locomotor ce sunt exploatate în furturi mărunte și cerșit.

Odată recrutate, victimele sunt controlate prin diverse mijloace de coerciție de la violențe fizice și psihice până la crearea dependenței de droguri.

Potrivit declarației Secretarului de Stat al SUA, Hillary Clinton, dată cu ocazia prezentării raportului anual 2009-2010 al Departamentului de Stat American, aproximativ 12,3 milioane de persoane au fost victime ale traficului de ființe umane în lume.²

Conform raportului, se înregistrează o tendință de creștere a numărului femeilor victime ale traficului de persoane, care depășește cadrul prostituției forțate. Procentul victimelor este aproape dublu în Asia, în comparație cu restul lumii.

Referindu-ne la România raportul Departamentului de Stat al SUA privind traficul de ființe umane arată că România este țară de origine, de tranzit și de destinație pentru bărbații, femeile și copiii traficați în special în scopul muncii forțate, precum și pentru femeile și copiii traficați pentru exploatare sexuală.³

Potrivit documentului citat, persoane din România sunt traficate către Spania, Italia, Cehia, Grecia, Finlanda, Germania, Marea Britanie, Cipru, Australia, Franța și Statele Unite ale Americii în scopuri de muncă forțată, inclusiv cerșetorie forțată.

Totodată, femeile și copiii din România sunt traficați către Italia, Spania, Olanda, Marea Britanie, Grecia, Germania, Cipru, Austria și Franța, în scopuri de exploatare sexuală. În același timp, potrivit raportului, „bărbați, femei și copii din România sunt traficați pe teritoriul țării în scopuri de exploatare sexuală și muncă forțată, inclusiv cerșetorie forțată și furturi mărunte”.

² www.antitrafic.ro;

³ Raportul Departamentul de Stat al SUA pe anul 2009 privind traficul de ființe umane.

2. VICTIMA ȘI CAUZELE VICTIMIZĂRII

Traficul de ființe umane este strâns legat de situația socio-economică complexă a țărilor de origine, dar și de existența unei „piețe” (cereri) în țările de destinație.⁴

Cauzele traficului pot fi raportate la cele trei nivele de coexistență: traficul în vederea exploatarei sexuale, a exploatarei forței de muncă și donarea de organe.

Traficul în scopul exploatarei sexuale rămâne cea mai mare și mai importantă formă a traficului, din simplul motiv că va reprezenta întotdeauna cea mai importantă sursă de profit pentru traficanți.⁵

Metoda cel mai des întâlnită este cea a recrutării pentru prostituție sub falsa promisiune a asigurării legale a unei ocupații bine plătite în străinătate⁶

Victima traficantilor de persoane provine mai ales din orașe mari, în care lipsește sentimentul comunității, în regiunile sărace ale țării; că ele comunică foarte puțin cu familia și au un sentiment scăzut de apartenență socială. Nivelul și lor de educație nu depășește, de regulă, studiile primare elementare grupul de prieteni îl evaluează în bani iar legătura cu Biserica este slabă. În schimb au o dorință intensă de independență, în special financiară, ceea ce, împreună cu lipsa de perspective, le alimentează dorința de a-și căuta un loc de muncă în străinătate, unde cred că se pot realiza mai ușor decât în România.⁷

În cele mai multe cazuri, fetele au fost păcălite de falși angajatori care le promiteau o slujbă decentă „afară” cum ar fi cea de menajeră, de baby-sitter, un job în domeniul turismului etc.

Principalul motiv pentru care sunt tentate să plece din România este sărăcia.⁸

După ce revin în țară după asemenea experiență, fetelor le este teamă de autorități, poate și din cauza faptului că, în anumite țări unde au fost forțate să se prostitueze, unii polițiști corupți erau „mână în mână” cu traficanții, le este frică și de un eventual proces în care vor trebui să joace rolul părții vătămate, de aceea, este de preferat să dea declarații după o perioadă de asistență, însoțită de consultanță juridică, pentru a putea depăși șocul inițial și a se simți pregătite pentru demersurile juridice.⁹

Un alt aspect al traficului de persoane este cel al adopției ilegale de regulă vânzarea copiilor se face de către familiile modeste și cu mulți copii, care în acest fel obțin foloase materiale importante. Întrucât majoritatea părinților copiilor au un nivel de instrucție scăzut, pentru realizarea procedurii adopțiilor au apărut anumiți intermediari, care în schimbul unor importante sume de bani primite de la cetățenii străini interesați în adoptarea unor copii din România și-au organizat adevărate rețele pe teritoriul țării.

⁴ Ion SUCEAVĂ, Florian COMAN – „Criminalitatea și organizațiile internaționale”, Ed. Romcartexim, București, 1997

⁵ S. Lăzăroiu, Monica ALEXANDRU - „Who is next victim? Vulnerability of young Romanian women to trafficking in human beings”, IOM, București, 2003;

⁶ Gheorghe TIRON, Anghel STOICA – Migrația ilegală și crima organizată, Editura M.A.I., București, 2008;

⁷ D. LICȘANDRU, FI. IONESCU, S. ERUȘENCU și colaboratorii - Raport privind situația traficului de persoane în România – 2006, MAI, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane, București, 2007.

⁸ D. LICȘANDRU, FI. IONESCU, S. ERUȘENCU și colaboratorii - Raport privind situația traficului de persoane în România – 2006, MAI, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane, București, 2007.

⁹ Gheorghe TIRON, Anghel STOICA – Migrația ilegală și crima organizată, Editura M.A.I., București, 2008;

În multe cazuri, scopul pentru care au fost adoptați copii a fost acela de a le fi prelevate organe. Traficul de organe poate îmbrăca forme dintre cele mai grave. Copiii, câteodată chiar nou-născuții, sunt vânduți în acest scop. Fenomenul traficului de organe, țesuturi și celule de origine umană nu atinge doar țările în curs de dezvoltare, dar și țările industrializate.¹⁰

3.LOCUL ȘI ROLUL AGENȚIEI NAȚIONALE ÎMPOTRIVA TRAFICULUI DE PERSOANE (A.N.I.T.P.)

Procesul reintegrării propriu-zise al victimelor traficului de persoane îl reprezintă aplicarea unei scheme de consiliere psihologică pentru tratarea așa-numitei P.T.S.D. (Post Traumatic Stress Disorder – dezordinea stresului post-traumatic). S-a constatat că abia după ce victimele traficului ajung într-un mediu primitiv, cu sprijinul ANITP unde sunt tratate cu respect și li se oferă diferite servicii de asistență, crește semnificativ deschiderea și dorința lor de a primi informații și de a participa la activitățile de reintegrare. Cum foarte puține dintre ele au avut vreodată acces la un suport social sau psihologic, este esențial să se aplice o abordare graduală, atentă în inițierea ședințelor de consiliere, astfel încât să se asigure deschiderea și acceptarea de către victimă a planurilor de suport pe termen mediu și lung.

Fără a fi ultima ca importanță, problema repatrierii și reintegrării minorilor români cu ajutorul ANITP se află, de asemenea, în atenția autorităților române, care au pus la punct practici și proceduri de repatriere.

Repatrierea victimelor tragediei minori și adulți se realizează cu sprijinul I.O.M. (Internațional Organizația for Migrație) - Misiunile din alte țări, al ambasadelor/consulatelor României care se ocupă de formalitățile de repatriere și cu sprijinul organizațiilor neguvernamentale din statul de destinație.¹¹

Victimelor li se eliberează pașaport consular și documente de călătorie. Primirea în țară se face de reprezentanții Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane (Centrul Regional din aria de competență), care a fost contactat și informat în prealabil și care va îndruma victima către serviciile specializate de asistență, în funcție de opțiunea acesteia. În chestiunile legate de repatrierea victimelor române ale traficului de persoane, A.N.I.T.P. este prima instituție care trebuie informată.¹²

Rolul principal al centrelor regionale ale A.N.I.T.P. este de coordonare a activității anti-traffic regionale din zonele de competență, având ca principale atribuții: analiza fenomenului la nivel local și informarea asupra apariției unor noi moduri de operare, monitorizarea aplicării prevederilor Planului Național Anti-traffic la nivel local, identificarea disfuncționalităților și formularea unor propuneri de îmbunătățire a sistemului național de identificare și referire, facilitarea comunicării locale și regionale între structurile

¹⁰ Susan STAMPER - A comparison of Witness Protection: Bosnia and Herzegovina & The United States of America – To Develop a Victim Witness Coordination System for Victims of Trafficking in Bosnia and Herzegovina. August 2007 – un studiu finanțat de U.S.A.I.D. și Misiunea O.I.M. din Bosnia-Herțegovina.

¹¹S. Lăzăroiu, Monica ALEXANDRU - „Who is next victim? Vulnerability of young Romanian women to trafficking in human beings“, IOM, București, 2003

¹² <http://anitp.mai.gov.ro>

implicate în lupta anti-trafic, sprijinirea inițiativelor locale anti-trafic, sesizarea autorităților competente pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă victimele traficului, în procesul de asistare și în cel de reintegrare.

În cadrul Proiectului „Coordonarea victimelor în procesul penal”, implementat de către A.N.I.T.P. cu sprijinul Ambasadei S.U.A. la București, personalul centrelor regionale asigură sprijinirea victimelor care doresc să participe în fazele procesului penal.

Totodată, Agenția este liantul între victima traficului de persoane și organele de aplicare ale legii, precum și între acestea și O.N.G.-urile din țară care oferă servicii în acest domeniu. Agenția cooperează cu organizațiile neguvernamentale române și străine, precum și cu organizațiile interguvernamentale și în vederea conștientizării opiniei publice asupra fenomenului traficului de persoane și asupra consecințelor acestuia.

Obiectivele prioritare ale A.N.I.T.P. sunt asistența acordată victimelor traficului de persoane și creșterea numărului victimelor, din cele identificate, care cooperează cu organele de Parchet și Polițe pentru pedepsirea traficantilor și soluționarea cauzelor de trafic de persoane.

Se recomandă totodată ca pe lângă acțiunile desfășurate de A.N.I.T.P. să participe activ și alte instituții (Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale), astfel încât să se dea răspuns și altor laturi ale asistenței, precum educația, integrarea.

În cadrul abordării strategice a problematicii traficului de persoane, bazate pe experiența extrem de bogată, A.N.I.T.P. include, ca una dintre dimensiunile fundamentale, faptul că „programele specifice de asistență și protecție a copiilor victime ale traficului trebuie aplicate cu maximă responsabilitate, ținând seama de caracteristicile acestei forme de trafic și de nevoile particulare ale copiilor”. De asemenea, a fost susținută și argumentată necesitatea lansării și susținerii unei campanii de prevenire a exploatării sexuale a femeilor dar și în ceea ce privește îmbunătățirea abilităților personalului compartimentelor de asistență a victimelor adulte ale traficului de persoane în coordonarea, organizarea și monitorizarea măsurilor în domeniul asistenței victimelor acestui fenomen.

Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane (A.N.I.T.P.) a fost înființată în urma recomandării Statelor Membre, de la punctul 3.II al Planului U.E. privind cele mai bune practici, standarde și proceduri pentru combaterea și prevenirea traficului de ființe umane (2005/C 311/01).

Raportul Anual al Departamentului de Stat al S.U.A. referitor la traficul de persoane, dat publicității în luna iunie 2006, confirmă că România „și-a îmbunătățit semnificativ eforturile de combatere a traficului de persoane și a făcut progrese în îmbunătățirea coordonării activităților antitrafic prin înființarea Agenției Naționale de Prevenire a Traficului de Persoane”.

În România, prin Programul de sprijinire a Victimelor în cadrul procesului penal, dintre cele 1720 de victime ale traficului de ființe umane aflate în evidența centrelor regionale, la nivelul anului 2008, 1.240 fiind identificate în cursul anului, 1654 de victime au colaborat cu instituțiile de aplicare a legii (272 nu au dorit să fie asistate în demersurile lor de specialiștii centrelor regionale, dar au participat în cadrul procedurilor penale).¹³

¹³ <http://anitp.mai.gov.ro>

Uniunea Europeană recomandă ca atunci când se proiectează un cadru de măsuri destinat combaterii infracțiunilor grave, incluzându-le și pe cele referitoare la trafic de persoane, trebuie adoptate măsuri adecvate și pentru protecția martorilor și a colaboratorilor justiției împotriva intimidării. Trebuie de asemenea să se asigure proporția între natura măsurilor de protecție și seriozitatea intimidării la care sunt supuși martorii și colaboratorii justiției.¹⁴

Cooperarea internațională în domeniul protecției martorilor se impune pe zi ce trece ca un deziderat al unităților specializate în acest domeniu datorat eficientizării metodelor de lucru pentru asigurarea unei protecții depline a martorilor aflați în programe de protecție.

Protecția martorilor îmbunătățește modalitatea de răspuns a sistemului judiciar față de acțiunile de stopare a participării martorilor, în cazul infracțiunilor grave, la actul de justiție, reduce gradul de vulnerabilitate al acestora față de intimidările și violențele infractorilor sau celor interesați ca ei să nu depună mărturie și determină participarea într-un număr mai mare a martorilor la înfăptuirea politicii penale.¹⁵

Într-un studiu realizat la solicitarea U.S.A.I.D. și O.I.M.¹⁶ în 2008 se arată că, urmare a desfășurării programului, procentul de victime care își retrag mărturiile împotriva traficantilor a scăzut de la 46 % (înainte de 2006), la 8 %, programul fiind considerat unul dintre cele mai bune exemple de practică din Europa.

Pe data de 14 iunie 2010, în raportul său anual privind traficul de ființe umane, Departamentul de Stat al S.U.A. notează că Guvernul român nu îndeplinește complet standardele minime pentru eliminarea traficului de ființe umane și critică reorganizarea Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane, dar menționează că, „totuși, guvernul depune eforturi semnificative în acest sens”, pentru revenirea la o stare de normalitate.¹⁷

„Deși peste jumătate dintre victimele identificate în 2009 au fost traficate în scopuri de muncă forțată, guvernul nu a reușit nici acum să raporteze luarea unor măsuri ample în această direcție; mai exact, guvernul nu a elaborat statistici separate ale cazurilor de trafic în scopuri de muncă forțată și ale cazurilor de trafic în scopuri de exploatare sexuală, nereușind astfel să stabilească numărul de anchete, puneri sub urmărire și condamnări pentru trafic în scopuri de muncă forțată, ori numărul de victime asistate de către guvern în perioada de referință”, subliniază documentul, care se referă la anul 2009.¹⁸

Departamentul de Stat american ia notă de reorganizarea, în martie 2009, a principalei agenții de luptă împotriva traficului de persoane, Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane (ANITP), care a trecut în subordinea Inspectoratului General al Poliției Române din cadrul Ministerului Administrației și Internelor.

„Experții au semnalat că reorganizarea ANITP a avut un impact negativ asupra asistenței acordate victimelor. Mai exact, guvernul a colaborat mult mai puțin cu ONG-urile ce luptă împotriva traficului de persoane și nu a alocat fonduri ONG-urilor pentru

¹⁴ Planul Uniunii Europene privind cele mai bune practici, standarde și proceduri pentru combaterea și prevenirea traficului de ființe umane, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, la data de 9 decembrie 2005

¹⁵ Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor

¹⁶ Susan Stamper, A comparison of Witness Protection: Bosnia and Herzegovina & The United States of America – To Develop a Victim Witness Coordination System for Victims of Trafficking in Bosnia and Herzegovina. August 2007 – un studiu finanțat de USAID și Misiunea OIM din Bosnia-Herțegovina

¹⁷ www.antitrafic.ro

¹⁸ Raportul Departamentul de Stat al SUA pe anul 2009 privind traficul de ființe umane

asistența victimelor și pentru programe de prevenire a traficului de persoane”, se arată în document.

Potrivit Departamentului de Stat, ca urmare a acestei situații circa 30 de ONG-uri ce luptă împotriva traficului de persoane și-au oprit activitatea ori și-au îndreptat eforturile spre alte domenii decât lupta împotriva traficului de persoane, pentru a putea beneficia în continuare de fonduri de la buget.

„Unele dintre aceste ONG-uri ofereau asistență esențială victimelor, inclusiv adăpost, consiliere, educație vocațională și alte programe de reabilitare. Numărul victimelor care au beneficiat de asistență plătită de stat a scăzut semnificativ pentru al doilea an la rând, iar guvernul a identificat un număr mult mai mic de victime comparativ cu perioada anterioară de raportare. ONG-urile și organizațiile internaționale au semnalat faptul că în urma reorganizării ANTP, România nu mai are o adevărată agenție națională care să direcționeze eforturile altor ministere ce au responsabilități în domeniul luptei împotriva traficului de ființe umane”, se arată în raport.

Documentul mai menționează că în perioada care face obiectul acestui raport, Guvernul român și-a redus semnificativ eforturile de protejare și acordare de asistență victimelor traficului de ființe umane.

„Spre deosebire de anul 2008, când a acordat 270.000 de dolari unui număr de patru ONG-uri, în 2009, guvernul nu a alocat fonduri ONG-urilor care luptă împotriva traficului de ființe umane și oferă asistență victimelor. Lipsa fondurilor de la buget a cauzat o scădere semnificativă a numărului de victime care au beneficiat de asistență din partea agențiilor guvernamentale și a ONG-urilor”, se arată în raport.¹⁹

Departamentul de Stat menționează de asemenea că, în 2009, Guvernul a identificat „780 de victime (inclusiv cel puțin 416 victime ale traficului în scopuri de muncă forțată și cel puțin 320 de victime ale traficului în scopuri de exploatare sexuală), număr semnificativ mai mic comparativ cu numărul de 1.240 de victime identificate în 2008”. Potrivit sursei citate, 176 dintre victimele identificate în 2009 au fost copii, traficați atât în scopuri de muncă forțată, cât și pentru prostituție.

„Guvernul nu a luat măsuri active de identificare a posibilelor victime în rândul categoriilor vulnerabile de populație, inclusiv în centrele de detenție a imigranților ilegali. Nici guvernul, nici ONG-urile nu au identificat victime de altă naționalitate în 2009. Deși guvernul a continuat să administreze nouă adăposturi pentru victimele traficului de ființe umane, calitatea condițiilor din aceste adăposturi a variat și multe dintre victime au preferat adăposturile administrate de ONG-uri”, se mai arată în raport.

Potrivit Departamentului de Stat, autoritățile locale au primit sarcina de a oferi victimelor acces la diferite tipuri de asistență, însă Guvernul nu le-a oferit fonduri, programe de pregătire sau îndrumare, astfel încât autoritățile locale au fost practic incapabile de a aborda problema traficului de ființe umane.

„Deși, în general, drepturile victimelor au fost respectate, iar victimele identificate nu au fost pedepsite pentru actele ilegale comise în timp ce erau traficate, unii judecători au demonstrat lipsă de respect față de femeile căzute victime ale traficului în scop de exploatare sexuală, ceea ce le-a descurajat pe victime să participe la anchete și procese”.²⁰

¹⁹ Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind traficul de ființe umane

²⁰ Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind traficul de ființe umane

Raportul mai notează faptul că victimele au fost încurajate să participe la anchetele și procesele deschise împotriva traficantilor de ființe umane implicați în propriile cazuri. “Un număr de 158 de victime au depus mărturie în 2009, număr în scădere semnificativă față de cele 1.053 de victime care au susținut eforturile de aplicare a legii în 2008. Conform legii, victimele de altă naționalitate primesc o perioadă de reflecție de 90 de zile pentru a hotărî dacă doresc să coopereze într-un proces penal. Cu toate acestea, în practică, niciuna dintre victimele de altă naționalitate nu a folosit această perioadă de reflecție. Legea permite victimelor de altă naționalitate să solicite un permis de ședere temporară și să rămână în țară până la încheierea anchetei și a procesului. În 2009, niciuna dintre victime nu a solicitat și primit permis de ședere temporară”.

4. CUM SE POT EVITA CAPCANELE ÎNTINSE DE TRAFICANȚII DE PERSOANE

Conștientizarea tinerilor cu privire la riscurile la care se expun în situațiile în care nu se informează suficient atunci când doresc să obțină un loc de muncă în țară sau străinătate, previne posibilitatea ca aceștia să devină victime ale traficantilor de persoane.²¹

Iată ce recomandări se fac de autorități în această direcție:

Verifică dacă firma intermediară a forței de muncă activează legal. Pentru aceasta solicită de la reprezentantul firmei următoarele documente:

- originalul certificatului de înregistrare, eliberat de Registrul Comerțului;
- originalul statutului firmei, unde la secțiunea destinată domeniilor de activitate să fie specificat: servicii de angajare a cetățenilor români în străinătate, și nu numai informare privind angajarea;
- originalul contractului dintre firma intermediară din România și angajatorul din țara de destinație. La contract trebuie anexată autorizația oficială eliberată de autoritatea de stat pentru protecția muncii. În contractul cu angajatorul strain și în autorizație trebuie indicată profesia, funcția pentru care este angajat cetățeanul român.

Pentru a lucra în străinătate ai nevoie de un contract de muncă sau de o invitație oficială de la un angajator din afara României. Începând cu 2009, cetățenii români pot munci pe teritoriul U.E. fără invitație din partea unui angajator.

Contractul de muncă trebuie întocmit în cel puțin 2 exemplare și scris într-o limbă pe care o cunoști foarte bine (română). Înainte de a semna contractul de muncă, pentru siguranță, consultă-te cu un jurist. Nu semna niciodată un document fără a-i cunoaște conținutul. Verifică dacă contractul tău de muncă este înregistrat la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Verifică dacă pașaportul tău (cartea de identitate) este valabil/valabilă pe toată perioada contractului de muncă. Poți lucra legal în străinătate numai dacă ai o viză de lucru, pe care o poți obține doar de la direcția consulară a ambasadei țării de destinație, numai după un interviu cu reprezentantul acestei direcții. Viza de lucru se deschide în baza unui contract de muncă sau a unei invitații oficiale din partea angajatorului. Durata perfectării este de cel puțin câteva zile și poate ajunge la câteva săptămâni.

²¹ www.antitrafic.ro

Angajatorul din afara României sau firma intermediară, de obicei, nu acoperă cheltuielile pentru obținerea pașaportului, vizei sau cheltuielile de transport, deci nu acceptă aranjamente în contul firmei de intermediere.

Viza turistică, de studii sau alt tip de viză nu îți dă dreptul să muncești legal. Angajarea la muncă cu o astfel de viză este ilegală și poți fi amendat/ă, arestat/ă, sau deportat/ă. În acest caz angajatorul te poate manipula, impunându-ți să faci tot ceea ce dorește.

Interesează-te care este salariul mediu în țara în care ți se propune să lucrezi. Verifică dacă salariul care ți se propune îți va permite să acoperi cheltuielile pe care le vei avea în țara respectivă (cazare, mâncare, haine).

Învăță limba țării sau câteva cuvinte uzuale în limba țării de destinație, pentru a cere ajutor dacă vei avea nevoie.

Dacă te-ai hotărât, totuși, să pleci, lasă persoanelor de încredere următoarele informații:

- anunță cu cine, unde și cum pleci din țară;
- fă xerocpii după pașaport (carte de identitate), contractul de muncă;
- lasă o fotografie recentă;
- stabilește o parolă, pe care o vei folosi în convorbirile cu familia, dacă ai probleme.

Bibliografie

Acte normative interne:

Legea nr. 678 din 21 noiembrie 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 39 din 21 ianuarie 2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate;

Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor;

Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală.

Instrumente juridice internaționale:

Tratatul de la Lisabona, semnat la 13 decembrie 2007 și intrat în vigoare la 01.12.2009;

Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, cunoscut mai mult sub numele scurt de „Protocolul de la Palermo” al Organizației Națiunilor Unite, adoptat în 2000, publicat în M.Of. nr. 813/8 noi. 2002;

Decizia 2009/371/JAI din 6 aprilie 2009 a Consiliului privind înființarea Oficiului European de Poliție (Europol), denumită în continuare Decizia Europol, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 121 din 15 mai 2009;

Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată la 10.12.1948;

Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate ratificată prin Legea 565/2002;

Planul Uniunii Europene privind cele mai bune practici, standarde și proceduri pentru combaterea și prevenirea traficului de ființe umane, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, la data de 9 decembrie 2005;

Raportul Departamentul de Stat al SUA pe anul 2009 privind traficul de ființe umane.

Cursuri, monografii, lucrări de specialitate:

Ion SUCEAVĂ, Florian COMAN – „Criminalitatea și organizațiile internaționale”, Ed. Romcartexim, București, 1997;

O. BEJAN, Gh. BUTNARU - „Traficul de ființe umane”, Material didactic, Editura Pontos, Chișinău, 2002;

I. LASCU - „Incriminări privind traficul de persoane”, Revista de drept penal nr. 3/2002;

S. Lăzăroiu, Monica ALEXANDRU - „Who is next victim? Vulnerability of young Romanian women to trafficking in human beings”, IOM, București, 2003;

D. LICSandRU, Fl. IONESCU, S. ERUȘENCU și colaboratorii - Raport privind situația traficului de persoane în România – 2006, MAI, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane, București, 2007

D. TRĂȘCĂ, M. M. STOICA, „Tratatul de la Lisabona: motorul necesar pentru buna funcționare a vehicolului UE”, Revista de Drept Comunitar nr. 2/2008;

C. E. ȘTEFAN, Ligia Teodora PINTILIE - „Cooperarea internațională judiciară și polițienească”, Editura Sitech, Craiova, 2007;

M. GORUNESCU, M. POPA – „Tendențe Europene în dreptul penal”, Editura Cermaprint, București, 2008;

Gheorghe Tiron, Anghel Stoica – Migrația ilegală și crima organizată, Editura M.A.I., București, 2008;

Susan STAMPER - A comparison of Witness Protection: Bosnia and Herzegovina & The United States of America – To Develop a Victim Witness Coordination System for Victims of Trafficking in Bosnia and Herzegovina. August 2007 – un studiu finanțat de U.S.A.I.D. și Misiunea O.I.M. din Bosnia-Herțegovina.

Sesiuni științifice, seminarii, analize, bilanțuri, etc.:

Seminarii și sesiuni de lucru pe teme de combatere a traficului de persoane organizate la nivelul Ministerului Administrației și Internelor, Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, Inspectoratului General al Poliției Române;

Adrese siteuri:

<http://anitp.mai.gov.ro>

www.antitrafic.ro

www.legislație.ro